

Змістовий модуль 6.
**Спічрайтинг у військово-
професійному мовленні.**

Тема 20.
**Жанри усних виступів у
професійній діяльності
військовослужбовця.**

Навчальні питання:

1. Жанрове розмаїття усних виступів.
2. Мистецтво аргументації.
3. Презентація як різновид публічного мовлення.
4. Стратегія поведінки під час ділової бесіди.
5. Правопис складних прикметників (виконання вправ).

Навчальна література:

1. Ділова українська мова / за ред. О.Д.Горбул. – К., **2001.** – С. **187-205.**
2. Мацько Л. І. Риторика: навч. посіб / Л.І.Мацько, О. М. Мацько. – К.: Вища шк., **2003.** – С. **116 – 127; 190 – 216.**
3. Мацюк З. Українська мова професійного спрямування: навч. посіб. / З. Мацюк, Н. Станкевич. – К.: Каравела, **2005.** – С. **95 – 109.**

Звітна доповідь

Ділова доповідь

Доповідь – це розгорнуте повідомлення на певну тему з метою сформуванати думку слухачів щодо порушених питань.

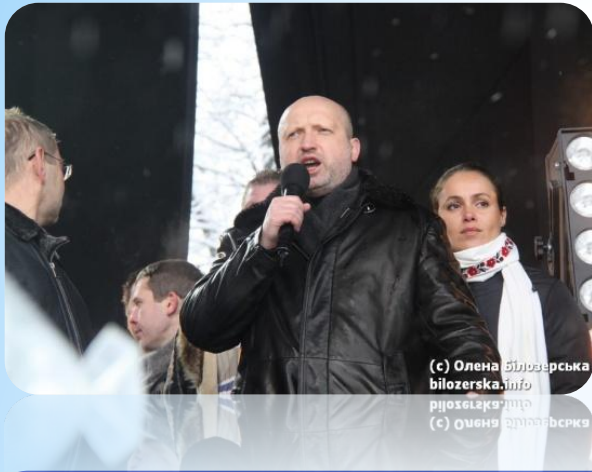

Наукова доповідь

Політична доповідь

(с) Олена Білозерська
bilozerska.info
різосівська
(с) Олена Білозерська

Запорожці слухають кошового отамана
запорожці слухають кошового отамана

Промова – публічний виступ на певну актуальну тему, звернений до широкого загалу.

Лекція – це стрункий, логічно завершений, науково обґрунтований, послідовний і систематизований виклад певної наукової проблеми, ілюстрований наочністю та демонструванням дослідів.

Наукова лекція

Науково-популярна лекція

Аргументація – логічний процес, в якому з істинності аргументів виводиться істинність певного положення.

Теза – це думка або положення, істинність якого підлягає доведенню.

Вимоги до тези

- не бути чимось очевидним;
- не містити в собі логічної суперечності;
- бути виразною, коректно сформульованою;
- лишатись тією ж самою протягом процесу доведення (не підмінятись іншою).

Аргументи (лат. – основа доведення, доказ) – положення, істинність яких відома і які є достатньою підставою для підтвердження істинності тези.

Правилами аргументів є такі:

- в якості аргументів мають використовуватися лише істинні положення;
- істинність аргументів має бути доведена незалежно від тези;
- аргументи мають бути достатніми для тези;
- аргументи не повинні суперечити одне одному.

Демонстрація (лат. – показ) – логічне міркування, в процесі якого з аргументів виводиться істинність чи хибність тези.

Демонстрація – це сукупність правил, які забезпечують коректність доведення.

Правилом демонстрації є те, що теза має з логічною необхідністю випливати з аргументів.

Спростування – зруйнування доведення шляхом встановлення хибності або необґрунтованості висунутої тези.

ЗАСОБИ СПРОСТУВАННЯ

- критика аргументів
- спростування тези
- виявлення неспроможності демонстрації

Презентація – це демонстраційні матеріали практично для будь-якого публічного виступу – від доповіді керівникові до рекламної акції або лекції перед слухацькою аудиторією.

ПРАВИЛА СТВОРЕННЯ ПРЕЗЕНТАЦІЇ

- Просте конструювання слайдів.
- Правильно вибирайте фон слайдів.
- Використовуйте не більше **3** кольорів на слайді.
- Використовуйте не більше **3** шрифтів на одному слайді.
- Оформлюйте всі слайди в одному стилі.
- В одному слайді бажано не більше **40** слів.
- Інформацію, яку можна подати образами або символами, подайте образами або символами.
- Не розміщуйте на слайді все, що хочете сказати.

Ділова бесіда – це форма спілкування з метою обміну думками, інформацією, розв’язання важливих виробничих проблем, вирішення певних завдань.

ПРИНЦИПИ ВЕДЕННЯ ДІЛОВОЇ БЕСІДИ

- 1.** Ретельна підготовка.
- 2.** Чітка система аргументації.
- 3.** Розробка системи запитань.
- 4.** Прагнення досягти своєї мети або знайти прийнятний компроміс.
- 5.** Повага до співрозмовника.
- 6.** Ввічливість, тактовність, доброзичливість.
- 7.** Використання етикетних мовних формул.

Індивідуальні бесіди з військовослужбовцями – це один із простих і водночас комплексних засобів впливу на військовослужбовця, що дозволяє командирі (начальнику) без тривалої підготовки вирішити виховне завдання.

ОСНОВНІ ЕТАПИ ПРОВЕДЕННЯ БЕСІДИ:

На вступному етапі головним завданням є зняття напруження й настороженості.

На етапі активного діалогу командир прагне досягти поставленої виховної мети, щоб вплинути на поведінку чи дії підлеглого.

Метою заключного етапу є закріплення позитивного враження від проведеної бесіди, емоційного настрою на якісне вирішення завдань служби.

ПРАВИЛА ПРОВЕДЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ БЕСІДИ:

- бесіда досягає мети, коли підлеглий усвідомлює її необхідність;
- бесіда є результативною, коли командир підготує умови для взаєморозуміння;
- готуючись до бесіди, не слід забувати про те, що підлеглий може бути по-різному орієнтований на її розвиток і результат;
- бесіда може забезпечити очікуваний виховний ефект, коли в ній буде повністю реалізована можливість основного методу виховання – переконання, який складає фундамент бесіди.

АРКУШ БЕСІДИ

“ _____ ” _____ **20** _____ року

З _____
(військове звання, прізвище, ім'я та по батькові)

Питання, які розглядалися під час бесіди: _____

Присутні під час проведення бесіди: _____

Прохання (побажання) військовослужбовця: _____

Бесіду провів: _____

З аркушем бесіди ознайомлений: _____

“ _____ ” _____ **20** _____ року

НАПИСАННЯ СКЛАДНИХ ПРИКМЕТНИКІВ

ПРАВИЛА

ПРИКЛАДИ

Разом пишемо складні іменники, утворені

а) утворені від складних іменників, що пишуться разом;

лісостеповий, трубопрокатний, чорноземний

б) утворені від сполучення іменника та узгоджуваного з ним прикметника;

**важкоатлетичний, народно-поетичний,
правобережний**

в) складні прикметники з другою дієслівною частиною;

**волелюбний, вантажопідйомний,
домобудівний**

г) в яких перша частина - прислівник, та ті, в яких друга частина - дієприкметник;

**всесвітньовідомий, вищезгаданий,
важкодоступний, свіжозрубаний**

д) в яких основне смислове навантаження передається останнім прикметником.

**зернобобовий, вузькодіалектне,
лінгвостилістичні**

Через дефіс пишуться складні прикметники

а) утворені від складних іменників, що пишуться через дефіс;

б) складні прикметники, утворені з прикметникових основ, між якими можна вставити сполучник і;

в) складні прикметники, перша частина яких закінчується на -ико, -іко;

г) складні прикметники з першою частиною військово-, воєнно-;

д) складні прикметники, в яких перша частина не має прикметникового суфікса, але за змістом є однорідна з другою частиною й приєднується до неї за допомогою сполучного звука о або е;

е) складні прикметники, що позначають відтінки кольору або смаку, проміжних сторін світу.

генерал-губернаторський, дизель-моторний, унтер-офіцерський

**літературно-меморіальний, мистецько-художній, музично-розважальний
історико-архітектурний, механіко-технічний**

**військово-морський, воєнно-політичний,
але: військовозобов'язаний,
військовополонений**

**м'ясо-вовняний, м'ясо-молочний,
крохмале-патоковий**

**світло-синій, жовто-зелений, гірко-кислий, північно-західний, але.
жовтогарячий**

ВАРІАНТ 1. ЗАПИШІТЬ ПОДАНІ СЛОВА, ЗНЯВШИ РИСКУ.

Абсолютно/сухий, легко/поранений, всесвітньо/історичний, жовто/гарячий,
верхньо/дніпровський.

ВАРІАНТ 2. ЗАПИШІТЬ ПОДАНІ СЛОВА, ЗНЯВШИ РИСКУ.

Діаметрально/протилежний, зигзаго/подібний, яро/зелений,
літературно/художній, гірничо/промисловий.

ВАРІАНТ 3. ЗАПИШІТЬ ПОДАНІ СЛОВА, ЗНЯВШИ РИСКУ.

Обернено/пропорційний, вище/згаданий, народно/визвольний, біло/сніжний,
політико/економічний.

ВАРІАНТ 4. ЗАПИШІТЬ ПОДАНІ СЛОВА, ЗНЯВШИ РИСКУ.

Різко/окреслений, хитро/мудрий, історико/культурний, вогняно/червоний,
індо/європейський.

Від поданих словосполучень утворіть складні прикметники. Поясніть їх правопис.

Короткий строк, вище зазначити, подібний до купола, легко розчиняти, **127** кілометрів, ремонт вагонів, військовий і юридичний, русяве волосся, середні віки, людина високої кваліфікації, відомий на весь світ, висока якість, Південна Осетія, видобувати золото, народна поезія, суспільний і корисний, кислий і солодкий, фізика і хімія, зелений і червоний, очищувати нафту, знавець краю, осінь і зима, зовнішня торгівля.

Відредагуйте речення.

Я не міг повірити, що сама близька людина могла так підставити.

Катя знала, що екзамен по фізиці все рівно буде самим тяжчим.

Більш детальніша інформація при співбесіді.

Хотя зовнішність тоже важлива, самим найголовним для мене є духовна близькість.

Відповідь мого бувшого однокласника була найбільш змістовнішою.

До самого молодшого сина Мішеньки батьки відносяться більш поблажливіше, ніж до старших.

У нас ціни нижчі базарних.

Завдання на самопідготовку

1. Вивчити теоретичний матеріал.
2. Законспектувати правопис складних прикметників.
3. Виконати впр. **3** із презентації.

